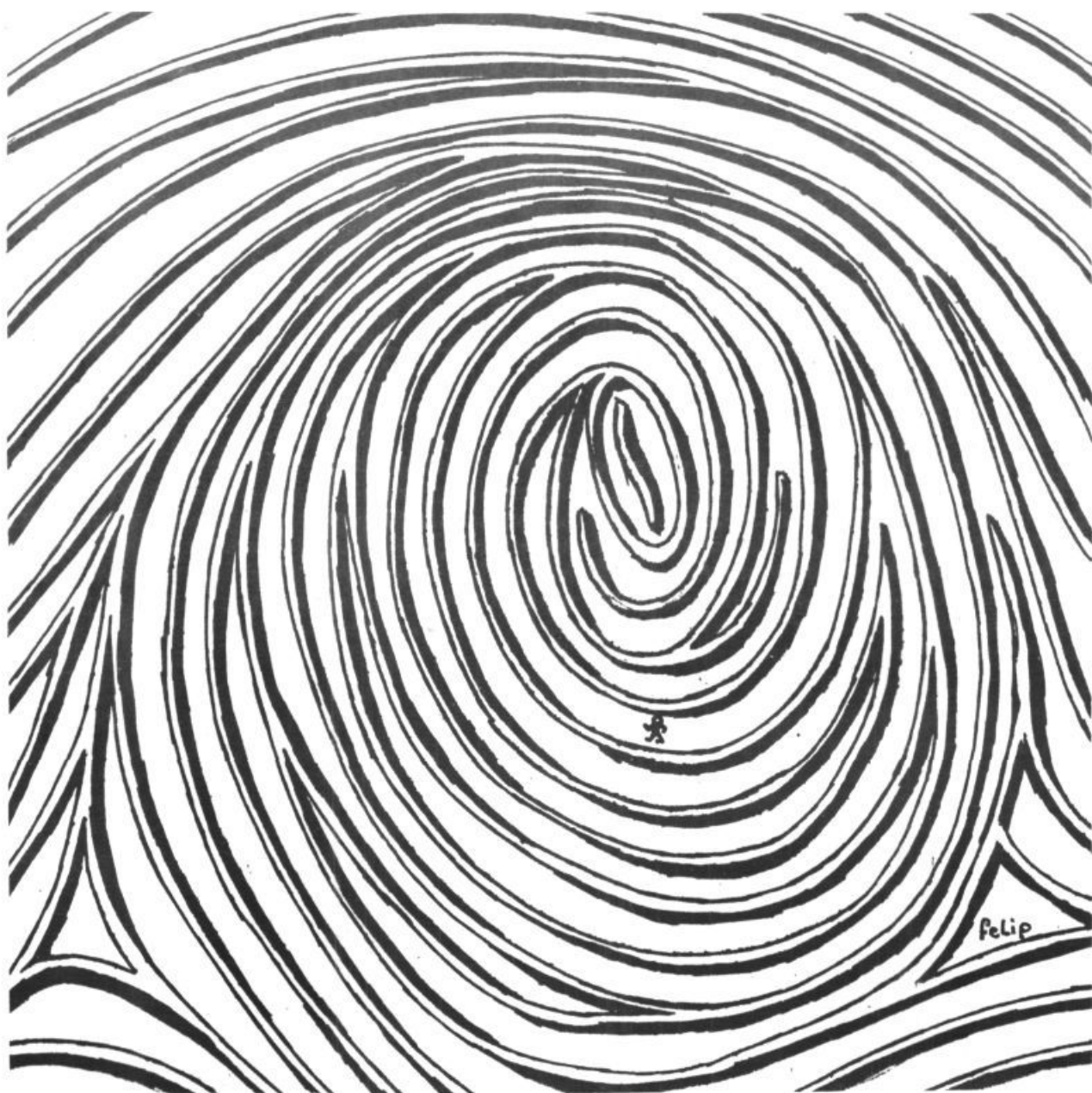

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * NOVEMBRE DE 1983 * Nº 87

NO, NO ÉS AIXÒ SRS.

Quan va néixer Flor de Card, ara fa dotze anys, ja ho féu amb el desig i l'esperança del canvi de les estructures socials. Pareixia que la situació no es podia allargar gaire, que el General havia de morir i que l'Administració, entesa en termes casolans i locals, havia de canviar com també ho havia de fer, malgrat fos a molt petites dosis, la mentalitat individual.

I tots anàrem plegats -era el cim del Club Card- perquè en el fons tots desitjàvem el canvi i perquè tots enteníem que el canvi era sinònim de democràcia.

Les primeres eleccions democràtiques, amb l'amplitud d'opcions, dispersaren la unitat, però l'avinentsa d'un batle socialista -un dels eslogans que portaven els del PSOE era "Cent anys d'honradesa"- augmentà una efímera esperança que ben prest es dissolgué sota l'excusa de les concessions obligades per un poder en minoria. La cosa certa és que seguïen, sinó els mateixos fets, sí la mateixa manera de dur-los a terme. Semblava que trobassen excuses perquè hi hagués raons de privilegi -duros i/o amistats-, perquè no tots els llorencins, en definitiva, fossin iguals per a l'administració local.

I arribaren unes altres eleccions locals ("Como debe ser", "Anam per feina", "Ara més que mai", "Por el cambio"... recordau?) i l'esperança en el canvi real, amb la "normalització" (?) tornà renéixer; si hi ha canvi de persones hi ha possibilitats de que canviïn les situacions. Però...

Arriben els petits detalls que ens fan veure altra vegada que no convé enfilem esperances si no es vol assaborir l'amargor de la decepció. Detalls com són, per exemple:

- * Això que podríem anomenar "affaire Obrador" on, segons tots els indicis, s'acomoda la llei i l'administració de tota una comunitat a la voluntat d'una persona. Alguns potser diran que així el poble hi guanya... però potser quan es fan parts triades, a la llarga o a la curta, la comunitat sempre hi perd.
- * Les discussions entorn els sous dels regidors on semblava que cadascú defensava altra cosa que no l'interés públic.
- * La poca decisió a l'hora d'emprendre determinades accions socials: canalitzacions, tercera edat, seguretat ciutadana,... que contrasta amb la rapidesa d'altres accions enllestides en un sant-i-amèn.
- * Les lleugeres i ximpls opinions que adesiara, diven, amolla el batle a rotlada de cafè menyspreant aconseguiments socials fonamentals, com el mateix SMOE.

I potser no cal dir res més. Detalls que d'altra banda no desmereixen en res cap de les realitzacions fetes, ni que poden demostrar la més mínima mala voluntat. Potser fins i tot en gran mesura són fruit d'un passat ja llunyà i per ventura, si s'analitzàs particularment cada acció, es trobarien raons lògiques i humanes que la justificarien.

Més que un crítica o un retret és un reconeixement de la saviesa popular, d'aquella raó que també tenen aquells perennes desencantats: homonets vells que a força de sopegar i de veure esclats amollen les seves radicals opinions: "De la política, si no n'has de viure, fes-te'n enfora", "Tots hi van per la mateixa cosa", "Tanmateix no canviarà res"... i tot un enfilall d'acudits que, adesiara i maldament no volguem, es fan presents a la pantalla del pensament.

PROGRAMA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Elaborat per la Comissió de Cultura i basat en la proposta del CDS-PSOE.

Les mesures esmentades en aquesta proposta d'ús de la llengua catalana en els àmbits de competència d'aquest Ajuntament, s'ajusten a l'enunciat dels articles tercers de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

PRINCIPIS GENERALS

- 1.- El català i el castellà són les llengües oficials d'aquest Consistori.
- 2.- Tot ciutadà té dret a usar la seva llengua en les relacions orals o escrites amb l'administració. Així mateix, sempre que ho sol·liciti, serà servit i informat en castellà.
- 3.- En tots els casos que s'adoptin solucions bilingües, el català hi ha de constar en primer lloc sempre, en lletra rodona i el castellà en lletra cursiva.
- 4.- La data de començament d'aplicació d'aquest programa serà el primer de gener de 1984.

ÀMBIT MUNICIPAL I ADMINISTRATIU

- 1.- Els rètols dels serveis municipals, negociats, delegacions, arxius, fitxers, cartells, timbres de goma seran en llengua catalana.
- 2.- Serà redactada en llengua catalana la documentació adreçada per l'Ajuntament als organismes, entitats o ciutadans en particular que estiguin dins l'àmbit de la llengua catalana, és a dir, País Valencià, Catalunya i Balears, sempre que aquests no manifestin el desig de que sigui en castellà.
- 3.- Seran redactades en català i en castellà:
 - a) Les convocatòries de sessions i ordres del dia.
 - b) Els expedients, plànols, padrons, censos, etc.
 - c) Els documents que emanin de la secció de comptabilitat.
 - d) Els edictes, bàndols i avisos als ciutadans.
 - e) Les actes dels plens i de les permanents.
- 4.- Seran redactades indistintament en català o en castellà les propostes de les Comissions Informatives.
- 5.- Els impresos i datadors seran bilingües.

RETOLACIÓ EXTERIOR

- 1.- Tots els topònims del poble tendran com a única forma oficial la tradicional en llengua catalana.

2.- Els rètols urbans i interurbans destinats a informar els transeünts i els conductors d'automòbils seran redactats en llengua catalana.

3.- Es rotularan en llengua catalana les plaques dels carrers que encara no hi estan. S'informarà puntualment dels canvis als veïns del carrer, a la Comunitat Autònoma, al Consell Insular de Mallorca, a la Telefònica, a Correus i a totes les empreses que puguin utilitzar els noms dels carrers (Editores de plànols, guies, etc.)

FUNCIONARIS

- 1.- El fet d'aprovar un programa de normalització lingüística pressuposa que els funcionaris han de conèixer el català oral i escrit, per la qual cosa l'Ajuntament crearà un servei d'assessorament i ensenyament per als funcionaris que ho precisin.
- 2.- En la contractació o admissió de nous funcionaris serà necessari un bon coneixement oral i escrit d'ambdues llengües, el català i el castellà.

ALTRES

1.- L'Ajuntament informarà dels seus propòsits de normalització lingüística als ciutadans i a les entitats del municipi, per tal de demanar-los que col·laborin amb les retolacions, anuncis, impresos, etc. Així mateix, s'arbitrarà un sistema de compensació econòmica per a aquelles empreses que canviïn els rètols del castellà al català.

2.- La realització d'aquestes propostes de normalització lingüística requereix tres requisits:

- a) Un suport pressupostari suficient.
- b) La col·laboració de tots els regidors.
- c) La predisposició favorable dels funcionaris.

Amb l'aprovació del programa de normalització lingüística reproduït en aquesta mateixa plana, l'Ajuntament ha donat una gran passa de cara a recuperar l'ús de la nostra llengua en tots els camps de la vida quotidiana.

Decisions com aquesta ens fan renéixer l'esperança de que el català continui essent una eina viva de comunicació entre els habitants dels Països Catalans.

En l'esperança de que desenvolupeu al màxim tots els punts del programa, rebeu de bon cor la meua més entusiasta enhorabona.

Josep Cortès

Texte: **Josep Cortès**
Fotografies: **Felip Forteza**

Com que no forçosament els qui van de caps de llista són els qui tenen més coses que dir, aquest mes hem entrevistat en Tomeu Mestre "Bovet", membre del CDS a la Comissió Permanent, cap de la comissió informativa d'Ajuda als Necessitats i portaveu de l'oposició.

T'agrada aquest trullet de sa política, eh?

És clar que sí. A jo sempre m'ha agradat estar aficat en coses d'aquestes. Lo que passa és que sa feina que feim no se veu gaire, però feim moltes reunions i xerram entre nosaltros ...

T'esperaves això o una altra cosa?

No. Jo m'esperava això, però com que pensàvem guanyar, teníem altres idees.

Vols dir confiàveu guanyar?

Si

I te va decepcionar molt es resultat?

No. Com que jo anava de segon, ja no és igual que si anàs de cap de llista. A més, no vaig pendre part en ses negociacions.

Aquest ajuntament no en deu fer cap a son endret, eh?

No, jo crec que ha fet coses positívés.

Com és ara...

En principi va voler fer veure que hi havia un canvi i va fer es carrers nets. A ses festes va cercar sa col.laboració de tots es grups, que també és positiu, encara que es gas-to hagi estat un poc desproporcionat...

¿Te pareix que han anat a fer coses de cara a sa galeria?

No. També ha fet feina a llarg plaç amb lo de sa depuradora, que un dia pot arribar a Sant Llorenç i a Son Carrió, es projectes d'asfaltar carrers, sa delegació a Cala Millor...

Idò per on ha fallat!?

Crec que en sa poca participació i confiança que ha donat a s'oposició. Si no digués que no a totes ses coses que proposam haguéssim pogut arribar a un enteniment millor.

Hi va haver un temps que pareixia que se volia acostar, però últimament se veu que no.

¿Què haguéssiu fet voltros, si haguéssiu guanyat?

És mal de dir... es programes eren molt iguals i tots anàvem a lo mateix, però a lo millor ho haguéssim fet d'una altra manera i haguéssim donat més participació a sa gent.

¿Te pareix que en aquest distanciamient hi han influït ses divergències personals?

A lo millor sí. No vull dir divergències amb so batle, però sí amb altres membres d'es grup de govern.

Pareix que quan un grup està en es poder no té es mateixos plantejaments que quan està a s'oposició. ¿Què hi dius tu?

Pot esser, perquè moltes coses se veuen d'una altra manera. S'oposició ha de pressionar perquè se perfeccioni es programa d'es govern.

Sí, però no pareix lo seu que ara s'exigeixin unes coses que s'haguéssin pogut fer i no se feren quan alguns membres de s'oposició estaven en es govern.

Crec que no era igual. Llavors pràcticament no hi havia oposició i ells se podien equivocar sense que ningú de darrera els ho digués. Ara no és igual, i crec que és millor que hi hagi oposició, perquè així van més alerta.

A vegades has dit que no s'havia de xerrar de lo d'enrera...

Sí, perquè cada vegada que noltros deim una cosa mos diven que es de s'Ajuntament pas-sat també ho feien, i jo crec que si sempre hem de tocar lo d'enrera aturam ses iniciati-ves de s'oposició. Actualment hi ha uns con-dicionaments que llavors no hi eren.

Com per exemple lo d'es Secretari. Fa de-vers tres anys en dugueren un de tercera i ara no en voleu un altre que també ho és. Com s'explica això?

Sí però el varen tenir molt poc temps, i a més, llavonnes estàvem sense i ara no.

Ve molt poques hores...

Però se'n duu sa feina a ca-seva i està molt aprop per si l'hem de menester. Tots ets in-formes que li hem demanat els ha fets i duu sa feina més o manco al dia.

Pegant a un altre costat, ¿què trobes de s'assumpto de S'Estanyol?

Jo crec que si els han deixat fer tot això és perquè hi ha hagut unes compensacions tant per s'Escola com p'es futbol. Crec que ell ha vist que si s'Ajuntament volia sa zona verda l'havia d'expropiar i se n'ha aprofitat un poc. A lo de sa delegació no ho veig malament del tot perquè a la llarga noltros també en sortirem beneficiats. Pensa que si haguéssim fet es jardins noltros, hauríem d'haver manllevat es dobbers i haguéssim hagut de pagar uns interessos.

Sí, però tendriem un quartó gros en es centro de Cala Millor. Jo pens que s'objectiu de s'Ajuntament ha d'esser augmen-tar es patrimoni municipal, no disminu-ix-lo.

Jo també ho trob, però s'ha fet una bona in-versió dins es terme.

Punt i apart. ¿Què t'han de dur es reis?

No crec que me duguin res.

I si te deixassin triar, què els demana-ries p'es poble?

No ho sé... A lo millor que hi hagués un poc més d'enteniment entre tots.

Te pareix que això és possible?

Així com s'han posat ses coses és molt difícil.

Idò ho deixarem anar. Parlem de duros.

Hi ha hagut renou amb això de ses pagues. Han volgut canviar completament es siste-ma de distribució d'es sous i noltros no hi es-

tam d'acord, sobretot amb lo que s'ha posat es segon batle i en lo de ses presidències de comissions. S'han posat ses pagues més altes perquè ells en tenen i noltros no.

Naturalment sa vostra proposta era més equilibrada i no anava a afavorir es vos-tros, no és ver?

Crec que sí, i a més s'hagués pogut negociar i ells no ho volgueren. A sa Comissió d'Hisenda, a sa qual jo hi prenc part, varen dir que es batle ho volia així i així se faria. També haviem quedat que no en fariem acta i que jo passaria sa nostra proposta an es batle per a que ell decidís, però a darrera hora se referen i acordaren que en farien i que llevarien 1250 pessetes an en Tomeu Carbó i les donarien a n'Antoni Cuc.

De totes maneres, es fet de que passàs sa proposta d'es batle i no sa vostra ha fet que tu particularment en sortissis bene-ficiat. Es una manera agradable de perdre ses votacion, ¿no és ver?

No, perquè noltros som companyeros i no mi-ram mil o dues mil pessetes, sinó es fet en sí. Sa proposta de s'Alcaldia no mos anava bé i jo la negociava en nom de tots.

N'hi ha que diven que a tu t'utilitzen una mica i que et fan fer de ca de bou mentres ells se queden darrera sa barre-ra...

Jo crec que no és així, lo que passa és que jo som es representant d'es grup a sa Perma-nent i a lo millor m'he mogut més que ets al-tres. Últimament mos repartim un poc més sa feina.

.../...

.../...

¿I si provàvem de donar un poc d'alegria a s'assumpto xerrant d'es futur d'es CDS?

Actualment està un poc aturat, però diven que d'aquí a vuit anys té molt per a fer.

Idò coratge! Te pareix que hi ha lloc per tants de partits de centre?

Jo crec que no. Seria millor que només n'hi hagués un, però pens que n'hi ha molts que volen estar davant. A nivell local es grup se mantén i procurarem no defraudar es simpatitzants que té.

¿Consideres que darrera es partits hi ha d'haver uns grups que els assessorin?

Sí. Jo crec que és bo que els tenguin. Sempre és una ajuda es poder consultar ses coses amb gent de defora.

Au, ara és s'hora de fer-mos un poc sa pilota. ¿Què trobes de sa Revista?

Fa una temporada que pareixia que havia perdut un poc de força i que tirava molt de cap an es govern, però actualment pareix que vol tornar a puesto. Crec que no hauria de ser una revista d'un partit, sinó d'es poble.

Vol dir això que creus que és una revista de partit?

Hi ha hagut moments que m'ho he pensat. S'han posat moltes coses d'es PSM i d'es seus simpatitzant i això fa que sembli d'es partit, i no ho hauria de ser. Sa gent hauria de dir ses coses així com son.

¿I com és que ets altres no hi escriuen?

No ho sé. A lo millor és que noltros no hi estam tan fets an això d'escriure i no som tan intel.lectuals. Es d'es PSM ho són més.

Sa gran majoria d'es qui fan feina a sa revista són obrers...

Sí, però són gent més jove que ja s'ha pujat així.

I sa Comissió d'Ajuda an es Necessitats, com campa?

Darrerament està un poc aturada perquè hem hagut de menester certificats de tota casta, sol.licituds per enviar an es Consell Insular i molts de papers, però crec que anirem fent feina. Ara tenc un projecte per dur an es pròxim Plenari sobre una ajuda p'es més necessitats per aquestes festes de Cap d'Any. Reuniré sa comissió i en parlarem.

Abans d'acabar, ¿què te pareix si en fer un any de ses eleccions tornàvem fer una altra taula rodona?

Seria molt interessant.

Te pareix que es vostros s'hi avendrien?

Jo crec que sí. Sempre sortirien coses noves.

Au idò, si vols despotricar quantre qualcú, ara és s'hora.

No. Ja està bé així com està.

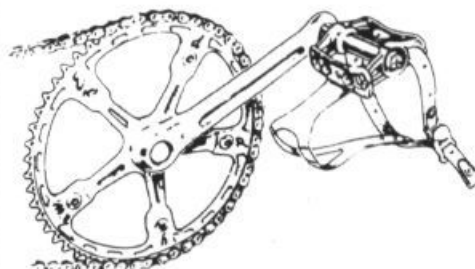
BANCO ESPAÑOL DE CREDITO

BANESTO

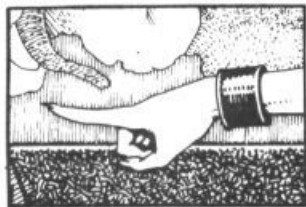
La mayor empresa bancaria de España a su servicio.

SEGUROS

Cardassar, 17

CA'S SERVERÍ

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

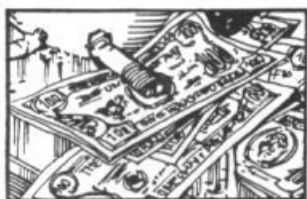
Per culpa d'una proposta d'urgència que es batle va presentar an es darrer ple, a partir d'es primer de gener de l'any que ve ja no comptarem amb sa valuosa col.laboració d'es Secretari de s'Ajuntament. És una llàstima perquè me consta que era un entusiasta lector de Flor de Card -se feia pujar sa revista de sa Biblioteca i, amorosament, li deia "el Tebeo"-.

Se veu que encara deu esser un poc al.lotell!

Per seguir es darrers corrents de sa moda burocràtico-mutatòria, a partir d'ara es cap de redacció farà de comptable, es distribuïdors de tresorers, es redactors de mecanògrafs, s'entrevistador de dibuixant, ... i així.

Per sa seva banda, a s'Ajuntament, gran defensor de ses innovacions costumistes, s'ordenança farà d'administrativa i s'oposició serà sa que comandarà.

Voltros vos ne reis, però p'entura ses coses anirien millor!

Una nota p'es col.leccionistes de records.

Es punt que s'ha discutit més temps i es que ha despertat més entusiasme entre es membres d'es Consistori d'ençà de ses eleccions, ha estat es que feia referència a sa paga d'es regidors.

Vos pareix que això deu voler dir qualche cosa?

Mirau si és important s'Ajuntament de Sant Llorenç, que tot d'una que va haver acordat demanar an en Canyelles que reconsideràs sa decisió d'urbanitzar Es Trenc, s'Unió Mallorquina s'ha posat a favor d'es socialistes i pareix que no l'urbanitzaran.

I voltros vos pensàveu que p'es pobles no pintaven res!

És qui ho té fotut és es batle, que votà en contra de sa proposta i ara n'Albertí està a favor.

¿Què és que no se deven entendre o que no n'havien parlat?

En es ple que discutiren lo de sa paga d'es regidors, un membre de sa majoria -En Falera- va dir que s'oposició no anava gaire de feina, opinió que fou ràpidament contestada per sa part contrària -en boca d'En Tomeu Carbó- dient que encara en feien més que ells.

Jo, que som un homo que no li agrada gens fer contrari, per evitar inútils enfrontaments, donaria sa raó a tots dos.

¿No vos pareix una mesura encertada?

A partir d'aquest mes anirem publicant uns fascicles sobre sa bandera i s'escut de ses Balears, originals de Ramon Rosselló, i els enviarem amb sa revista en forma de separata

En haver acabat publicarem un llibre que serà sa continuació d'es que, sobre aquest mateix tema, ja va treure a llum en Ramon l'any 1981.

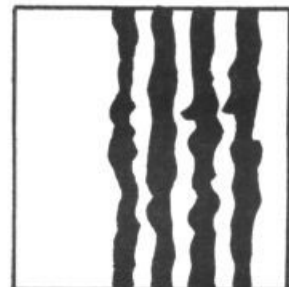
Esperam que siguin d'es vostro interés.

Amb una humilitat que els ennobleix, es regidors de AP i UM reconegueren públicament que es seus coneixaments lingüístics eren més aviat escassos, particularitat, d'altra banda, que pogueren comprovar perfectament ets assistents an es darrer ple.

Per ventura amb so programa de normalització lingüística, quan els arribi s'hora de deixar ses cadires públiques, es seu vocabulari estarà més net de forasterismes de lo que hi està ara.

Així sia.

VIATGE A LA VALL D'ARAN, LOURDES I ANDORRA

Asseguts en un còmode autocar, després d'un agradable i tranquil viatge amb vaixell, iniciam un recorregut de molts quilòmetres. Divisam a la nostra dreta la serralada de Montserrat, fantàstica i molt característica, d'origen calcari, com les estalagmites de les nostres famoses coves. Alberguen el famós monestir d'aquest mateix nom, centre religiós i espiritual de Catalunya, que custodiam la Verge Moreneta, tan venerada i adorada.

Arribarem a Tremp, bonic poble lleidatà, on varem dinar, per primera vegada, amb els nostres companys d'excursió. Passant per Pont de Suert, típic poble pireneic, a bastarem a través del túnel de Viella de sis quilòmetres i mig, la Vall d'Aran, originada per un accident geològic inexplicable, segons els tècnics. És un lloc bellíssim, d'altres muntanyes i valles estretes, regades per rius, afluents, rierols i cascades, que es desvien en totes direccions. Veim molts de poblets, formats per unes quantes cases entorn d'una petita església romànica; la més antiga és del segle XI. Tot d'arquitectura aranesa, de sostres molt inclinats de pissarra i parets de pedres grises del país.

El que ens va cridar molt l'atenció va esser l'extensa gamma de colors que ofereix el paisatge. Els seus arbres i arbusts, en morilles fulles, agafen uns matisos molt bonics que abracen tota l'escala de vermells, ocres, marrons i grocs, que amb contrast amb els verds intensos dels pins i avets, originen el bell, meravellós i famós autumne aranès.

Viella, la capital, és una hermosa ciutat antiga d'importants valors històrics, com l'església de Sant Miquel, de transició del romànic al gòtic (segle XIII), on s'hi venera un important Crist, talla del segle XII en fusta ben conservada i policromada.

Molt interessant és la visita a Bregueres de Luchon, poble francès que compta amb hermoses places, avingudes i chalets enrevoltats d'esponerosos arbres i preciosos jardins, amb gran varietat de flors. Ens va cridar l'atenció la netedat que es veia pertot arreu. També hi ha aigües termals.

El capvespre ens trasladarem a Baqueira Beret, l'estació d'esquí que cal visitar en ple hivern, quan tot està cobert de neu. Allà hi

vérem el chalet de S.M. el Rei, senzill i no gaire diferent dels demés, com tot lo d'aquest gran monarca. L'únic que el distingeix és el petit espai pla que es veu vora la casa, i que és per a l'helicòpter.

A Lourdes, la ciutat que fa un segle no existia, ha sorgit, gràcies a les aparicions de la Verge, un nucli de 18.000 habitants, amb tres espaioses i magnífiques esglésies superposades, aixecades a continuació de la Grueta Miraculosa. Jo no sé dir el que passa a Lourdes. La primera vegada que hi vaig anar, cap allà l'any 35, ja em va passar el mateix. Un es troba canviat, com si fos un altre, es respira un aire diferent i et vénen ganas d'esser millor, de desfer-te de les beneitures i misèries humanes. És difícil d'explicar... Potser l'ambient... O la fe que es nota a les pàl·lides fesomies d'aquells malalts que esperen, a ses lliteres, la benedicció del Santíssim... O les devotes oracions dels milers de pelegrins, a la gruta... O l'enorme quantitat de ciris que crepitien... O els cants religiosos que mai no acaben... Hi ha quelcom de sobrenatural dins tot això.

Ens sap greu deixar Lourdes, però el camí ha de continuar. Tornam per Foix, on visitam l'impressionant castell medieval. Al Pas de la Casa, últim poble francès, sentim de bell nou l'aire fresc procedent de les altes muntanyes. Després de pujar molt, arribam al Port de Valira, de 2.407 mts., per anar davallant ja cap a Andorra.

Fundada per Carlemany, es regeix encara pel règim de condomini, heretat del món feudal. Està governada per dos co-prínceps: el bisbe d'Urgell i el president de la República Francesa. Els seus súbdits no paguen impostos directes ni fan el servei militar. La propietat privada és reduïda i tenen molta importància els béns comunals.

Visitarem diferents pobles, llocs antics de semblant arcaic, molt interessants, sempre enrevoltats de corrents d'aigua. D'entre ells, el de Ondino, que guarda la Verge del mateix nom, és el més antic de la regió. La Verge té un gran valor històric, és petita i està protegida per una forta barrera i un eficaç sistema d'alarma.

Després de deixar Andorra, a la Seu d'Urgell, a la duana, amb les maletes plenes

d'objectes comprats vénen els mals de cap: ¿Amagar o mostrar? Cadascú s'arregla així com pot, però generalment solen declarar.

En el camí de tornada cap a Barcelona contemplam el gran Valira, el Segre el Pantà d'Oliana, etc. Arribam de nit. A un restaurant de Montjuich celebrem el comiat, alabats d'haver conviscut durant sis dies amb persones tan agradables.

Barbara Ferrer

MES DE SETEMBRE

El mes passat vàrem ometre involuntàriament el naixement de Damià Arnau Pont i Pons, fill de Guillem i Caterina, ocorregut el dia 5.

D'altra banda, per manca d'espai (el Batec va haver de sortir amb lletra petita), no vàrem deixar constància dels actes de les Festes de la Mare de Déu Trobada, els més destacats dels quals són els següents:

6.- Inauguració de l'Exposició de Pintura a l'Ajuntament.

7.- Partit de bàsket i vetlada per la Banda de Música de Sant Llorenç.

8.- Festa Infantil, futbol, Missa solemne, ball de bot i amollada de coets i de la traca.

9.- Jocs organitzats pel Card Infantil i Festa Blanca.

10.- Tirada al colom, maraton, repartiment de premis dels concursos de pintura i narració curta de l'Ajuntament i obra de teatre.

11.- Cicloturistada, jocs infantils, curses ciclistes i exhibició de pel·lícules.

MES D'OCTUBRE

2.- Xocolatada a Sa Rectoria per als corredors i altra gent que participà a les festes de la Mare de Déu Trobada.

Neix Bàrbara Vicens Esteva, filla de Gabriel i Aina Maria.

3.- Primer dia complet d'escola.

7.- Naixement de Mª Àngela i Mª Cristina Parra Genovart, filles d'Antoni i Joana Maria.

8.- Planter de pins i torrada a Ses Sitges organitzada pel Card Infantil.

9.- Matrimoni de Miquel Galmés Galmés i Caterina Llull Barceló, a Son Carrió.

12.- Fill de Gabriel i Joana Maria, neix Marc Alcover Riera, a Sa Coma.

Desè aniversari d'una torrentada.

15.- Card en Festa i la Banda de Música van a la Festa de la Beata, a Ciutat.

Defunció, a Sant Llorenç, de Bernat Riera Sureda, casat, de 71 anys.

Se celebra el matrimoni entre Juan Torres López i María Soledad Santander Barasate González, a Son Carrió.

17.- Comença la feina la nova ordenança de l'Ajuntament, Na Maria Francisca Forteza Truyols.

18.- Ahir, avui i demà, es paga el "retorial".

28.- Exàmens a l'Ajuntament per a la contractació temporal d'un auxiliar administratiu. Els aprova l'única aspirant presentada, Na Maria Artigues Mascaró.

Mor Bartomeu Pascual Juan, 81 anys, casat.

31.- Neix Sebastià Massanet Puigròs, fill de Pere i Elisabet, a Sant Llorenç.

I per acabar, només apuntar que ja fan matances a les totes.

Maria Galmés i P. J. Llull

**JOIERIA
FEMENIAS**

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

ELS INTERESSOS CREATS (o Una nit de trons i llamps)

Tragicomèdia en un acte

L'escena representa l'entrada d'un Ajuntament un set de novembre qualsevol. Està plena de gent que xiuxiueja a cau d'orella amb visible nerviositat perquè un dels personatges principals de la representació encara no ha comparegut. Defora, una tempestuosa nit presagia negres esdeveniments.

ESPECTADOR.- I es secretari que no compareixerà avui?

ESPECTADOR.- No ho sé. Se deu haver fet por d'es trons.

ESPECTADOR.- D'es d'aquí dedins o d'es de defora?

CORO D'ESPECTADORS.- Ja, ja, ja.

A la fi el secretari, tot atropellat, entra en escena i el públic es dirigeix cap a les seves localitats.

BATLE.- S'aixeca sa sessió. Perdó, se comença sa sessió.

CORO D'ESPECTADORS.- Ja, ja, ja.

SECRETARI.- Xep-a-xep-a-xep-a-xep.

BATLE.- Si m'ho permeteu, sortiré cinc minuts amb so secretari per aclarir un parell de punts foscs.

Surten.

ESPECTADOR.- Això és que se deu haver fus qualche fluorescent i ara van a arreglar-lo.

Al cap de 12 minuts tornen comparèixer i s'asseuen.

SECRETARI.- Xep-a-xep-a-xep-a-xep. Total ingressos de ses festes 625.400'-
Total gastos 2.594.900'-
Quebres 1.969.500'-

REGIDOR MESTRE.- Noltros trobam que són massa cares i que mos ho havien d'haver consultat abans.

BATLE (alçant les celles i amb el cap baix).- L'any passat també se feren 1.700.000 pessetes de quebres i no se va fer tanta festa...

REGIDOR MESTRE (adoptant un posat d'empipament).- Enguany no hem de colcar damunt lo que feren l'any passat!

REGIDOR BAUÇA.- Se va consultar amb sa Comissió de festes...

BATLE.- I a més, és ver que se va gastar

més que l'any passat, però sa vida també ha pujat.

REGIDOR VAQUER.- Meiam, què discutim, si han estat cares o si no vos varen consultar?

REGIDOR MESTRE.- Més que res que no s'hagi consultat.

REGIDOR SANSÓ.- Potser que s'hagi fallat per una banda, però s'ha comptat amb ses entitats d'es poble.

CORO DE REGIDORS.- Si no ha de tornar passar, ho aprovam per unanimitat.

BATLE.- Passem a un altre punt. Sa Banda de Música demana que s'aprovi es programa d'actuacions per l'any 84. N'hi ha devuit.

REGIDOR SANSÓ.- I què mos han de costar?

BATLE.- 30.000 pts. cada una. Es total són 540.000 pessetes.

REGIDOR BAUÇA.- Sí, però d'aquestes 30.000 n'hi ha 6.000 que són per a un professor de música, lo que no el tenim.

Els espectadors, visiblement impressionats per la xifra, zum-zumeigen.

BATLE.- Ho deixam damunt sa taula i ja en parlarem a un altre ple?

CORO DE REGIDORS.- Sí, sí, sí!!!

BATLE.- Hi ha un escrit d'en Mateu Xaret que demana per posar un tren que vagi de Cala Bona fins a Son Moro. Ja ho va demanar fa un parell d'anys.

REGIDOR SANSÓ.- Entre ases, bicicletes i cotxos jo no sé si mos hi quebrà!

CORO D'ESPECTADORS.- Ja, ja, ja.

BATLE.- A Son Servera és més estret i li han donat permís...

REGIDOR SANSÓ.- A jo m'és igual si el posen, però trob que s'Ajuntament s'hauria de reservar es dret de canviar s'itinerari si un dia fa nosa a sa circulació.

CORO DE REGIDORS.- D'acord, d'acord, d'acord!!!

BATLE.- Per s'assumpto aquell de passar n'Aina a administrativa per accés directe, pareix que tots es requisits estan bé. Hi ha ningú que s'oposi?

En el coro de regidors, un alça les celles, l'altre torç la boca, un tercer remena el cap de dreta a esquerra, un altre alça les espatles, gests que són considerats pel batle com un silenciós i unànime recolzament de la proposta.

BATLE.- Queda aprovat. Anem a un altre punt: ses pagues d'es consejals.

Els regidors alcen el cap, paren les orelles, s'asseuen bé a la cadira i es disposen a escoltar.

REGIDOR PONT.- Jo propòs que se deixi damunt sa taula fins que s'hagi discutit bé a sa Comissió d'Hisenda.

REGIDOR VAQUER.- Jo trob que en podem parlar ara.

REGIDOR PONT.- Jo trob que no.

BATLE.- Res, res, votarem. Ho deixam damunt sa taula?

El secretari agafa paper i bolígraf i comença a anomenar regidors:

SR. SANSÓ.- Abstenció

SR. UMBERT.- Si.

SR. ORDINAS.- No.

SR. HUMBERT.- Si.

SR. MESTRE.- Si.

SR. MASCARÓ.- No.

SR. PUIGRÓS.- Si.

SR. VAQUER.- No.

SR. PONT.- Si.

SR. BAUÇA.- No.

SR. BATLE.- Si. Què he dit? Si? M'he equivocat. Volia dir no, però és igual, ja està dit: Si. *(Riu i acota el cap)*

Els regidors del CDS-PSOE adopten una expressió de jocosa sorpresa; els d'AP-UM, llevat del batle, d'espatarrament.

El batle, tornant adoptar l'expressió seriosa que el caracteritza, continua.

BATLE.- Ara ve lo d'en Miquel Galmés i lo d'en Miquel Adrover. Secretari, vols llegir s'informe d'es primer?

SECRETARI.- Xep-a-xep ha fet feina més de dos anys xep-a-xep no ha estat mai assegurat xep-a-xep p'entura existeix fraude xep-a-xep jurídicament s'entén que té contracte indefinit.

REGIDOR VAQUER *(treu un caramull de papers i, adoptant un to de veu a lo*

fragata -llegiu don Manuel-, es disposa a intervenir).- A s'acta d'es ple de dia tal de s'any tal diu que se'l contractava per 6 mesos prorrogables, i en aquest altra per 3 més, així que s'informe d'es secretari no està bé.

El secretari torna vermell i acota el cap.

BATLE.- Si s'informe és incomplet jo demanaria que se completàs i que en parlàssim a un altre ple.

REGIDOR SANSÓ *(adoptant un gest d'empenyadura i pegant un cop damunt el bras de la cadira).*- Ja està bé! Tot lo que no vos cau bé ho deixau per un altre dia. Vull que consti en acta que no estic d'acord en què se perllongui més aquest assumpto!

REGIDOR BAUÇA *(fent la mitja).*- El podríem fer la setmana que ve, ja que hi ha hagut un altre punt que "per equivocació" ha quedat damunt sa taula...

CORO D'ESPECTADORS.- Ja, ja, ja.

REGIDOR PONT *(mirant cap al regidor Sansó).*- Hi ha d'altres persones que no estan reglamentades...

REGIDOR SANSÓ.- Sí. Mumare. Sabia que en parlaries. Però no deu esser culpa meva si fa un parell d'anys que està sense reglamentar, eh?

REGIDOR PONT.- No. Supòs que deu esser d'es secretari...

REGIDOR SANSÓ.- Idò s'Ajuntament no ha de tenir ningú més sense papers.

BATLE *(imitant en Peces Barba).*- Al-lots, no vos baralleu. Ho deixam damunt sa taula?

CORO DE REGIDORS.- Sí, sí, sí.

(Aquí l'apuntador rep una advertència del cap de redacció en relació a la llargària de la plana, i, a cop de lla-pis, bóta una partida de punts).

BATLE.- Hi ha una proposta d'urgència de s'Alcaldia que demana que es secretari se'n vagi de s'ajuntament dia 15 de desembre.

SECRETARI.- Jo demanaria si se podria arribar fins a cap d'any, per acabar de solucionar un parell d'assumptos pendants.

ESPECTADOR.- Vés a sebre quins són aquests assumptos pendants!

ESPECTADOR.- Deu voler cobrar sa paga doble!

CORO DE REGIDORS.- O.K. Per cap d'any!

Cau, resignadament, el teló.

FI

Al ple celebrat el 14 de novembre es pogueren comprovar una partida de coses que ja se sospitaven ferm:

- * Que el secretari no para gaire atenció als acords, ja que n'hi feren rectificar quatre o cinc de l'acta del ple anterior.
- * Que, en tocant a S'Estanyol, AP, UM, CDS, i PSOE estan ben d'acord.
- * Que en Falera i en Tomeu Carbó no es poden veure ni pintats, i que si un està amb el batle l'altre no hi estarà.
- * Que, en l'assumpte dels sous, tothom mira per ell (exceptuant en Tomeu Mestre, que defensava una postura contrària als seus interessos particulars).

Els punts més importants, al meu veure, que es tocaren, foren dos:

S'Estanyol Els fets que el poble coneix sobre les relacions entre els urbanitzadors i l'Ajuntament són els següents:

- * N'Obrador regala un milió de pessetes al Cardassar i paga l'asfaltat de l'Escola.
- * Es construeix un edifici d'apartaments sense permís oficial de la Conselleria d'Ordinació del Territori.
- * Es fa un jardí de més de mitja quarterada sobre una zona verda i es pretén que, tal com sembla que s'havia acordat de paraula amb l'Ajuntament passat, el Consistori pagui les despeses d'expropiació i les d'obres.
- * No s'han entregat els 2.000 metres (10% de l'aprofitament mig del total edificable) a l'Ajuntament.

Davant tot això l'Alcaldia fa la següent proposta: que s'oblidi lo dels permisos, lo del jardí sobre la zona verda i lo del 10%, a canvi de la construcció per part de S'Estanyol d'unes oficines de l'Ajuntament al polèmic solar que està vora el Bahía del Este.

La proposta comptà amb el vot favorable de tots els regidors, exceptuant n'Antoni Sansó, que es va abstenir.

Els sous dels regidors Hi havia dues propostes:

- * La de la Comissió d'Hisenda que valorava més les presidències de comissió i la figura del segon batle;
- * I la del CDS-PSOE, que augmentava la paga als membres de la Permanent i la baixava al segon batle.

Per 6 vots a favor i 5 en contra quedà aprovada la proposta de la Comissió d'Hisenda. Per l'any 1983 els sous mensuals dels membres del Consistori seran els següents:

Batle	70.000'-
Srs. Mascaró i Vaquer	25.000'-
Sr. Mestre	16.000'-
Sr. Sansó	14.250'-
Srs. Ordinas i Bauçà	13.000'-
Sr. Humbert	10.500'-
Sr. Pont	8.750'-
Srs. Puigròs i Umbert	7.500'-

Josep Cortès

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
- * ARTICLES DE LABORATORI

S'ESTUDI

General Mola, 11-E
(Baix de's Cos)

Tel. 55 40 78 MANACOR

PUESTA A PUNTO

DIAGNOSIS - ELECTRICIDAD - AUTO - RADIO

ESPORTS

SOLER - PONT

C. Nou, 35 ☎ 56 93 10 Sant Llorenç

Gratitud

La revista de Flor de Card del mes de novembre de 1981 posava un article sobre els vellets de Sant Llorenç, de quan anaven a la porxada de Can Bulla a prendre el sol o a passar el capvespre d'hivern, i demanava a les Autoritats i a l'Il.lustríssim Ajuntament i Autoritats Religioses que cercassin un lloc del poble, on poguessin estar i passar alegrement els darrers anys de la seva vida, que ells bé s'ho mereixen.

Avui, gràcies a Déu, l'han trobat. El Sr. Rector D. Joan Font els ha cedit una sala de la Casa Parroquial de Sa Rectoria, els han acomodat aquesta sala, els han adornat amb quadres les parets, han posat cadires enrevoltant, els han preparat una camilla amb un bon braser amb foc per calentar-se l'hivern, els han regalat una televisió i allà passen les hores del dia recordant els temps passats. Gràcies al Senyor Rector, d'aquesta gran idea que ha tenguda amb els vellets, gràcies a l'Il.lustríssim Ajuntament que també ha volgut col.laborar amb aquesta gran obra de la tercera edat, perquè puguin llegir els diaris de Mallorca. Allà estan entretenguts.

Gràcies també a aquelles persones que se desviuen per ells, per anar a fer neta la sala allà a on habiten, i que a més es preocupen de dur-los el braser de foc fet. Déu vos ho pagará.

Recordem que nosaltres joves hi haurà temps que també tornarem vells i estarem contents que ho facin amb nosaltres. I acabam dient uns versos.

Amor que amb Amor se paga,
ja no hi ha paga millor.
Si voleu esser pagat,
pagau Amor amb Amor.

Santuari del Castañar
Novembre 1983

Germà Francesc Clapés

Picadís d'espines: -13- (213)

Si no et respecten, alerta, que pot esser ben bé que sigui per culpa teva. El respecte, com l'amor, com l'amistat, no es pot imposar: s'ha de merèixer.

La veritat sovint és trista. Però és més trist no tenir dallons d'enfrontar-la.

La fè ulls clucs és un gran consol. Jo preferesc el conyac.

Qui paga. Malament, moltes vegades, però aquest no és el meu problema.

La dignitat i la feina ben feta són un bon patrimoni. Però cercau-vos més avals, si heu de menester doblers.

Mira-te'l, su-allà, enferretonat al segle passat amb caparrudesa de somera algerina, farcit de doblers dubtosament guanyats, de compromisos ben segur inconfessables, d'interessos amb reginyols de brutor, i COMANDA, DÉU MEU, COMANDA!!!

Un home informat és un home amb possibilitats de defensar-se. A més informació, més força. Malgrat la informació et furti la son, moltes nits.

Avui en dia sols una cosa temen els poderosos: les respostes segures, enraonades, precises i amb ressonància. Apa, compra't un megàfon.

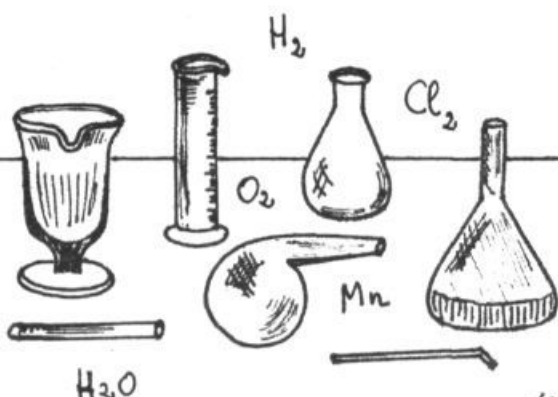
Quants de disguts hem de passar els ciutadans de llesca prima, quasi sempre, per passar una mica de gust...!

Un que roba un xot o mitja dotzena de gallines, és un puta lladre desgraciat i fill de set pares. El qui roba un bon grapat de milions, és un presumpte infractor de la llei que està en llibertat provisional mentre miren d'agombolar el malintès.

Biel Florit Ferrer

Estiu 83

QUÍMICS COM MARFFRAT, LAMERY, DUHAMEL, BERGMANN... DESCOBRIREN MOLTS D'ELEMENTS I SUBSTÀNCIES NOVES: CLOR, MANGANÉS, ÀCID TARTÀRIC...; PRIESTLEY DESCOBRI L'OXÍGEN. MENCIO APART ES MEREIX LORD CAVENDISH, QUE DESCOBRI L'HÍROGEN I LA COMPOSICIÓ DE L'AIGUA, A MÉS DE DETERMINAR LA MASSA DE LA TERRA.

(25)

EMPERÒ EL QUI REALMENT REVOLUCIONÀ LA QUÍMICA VA ESSER EN LAVOISIER: EXPLICÀ SATISFÀTORIAMENT LA TEORIA DE LA COMBUSTIÓ; JUNTAMENT AMB GUYTON DE MORVEAU, IDEA LA NOMENCLATURA I COMENÇÀ L'AUTÈNTICA INVESTIGACIÓ QUANTITATIVA. MORÍ GUILLOTINAT EN TEMPS DE LA R. FRANCESA.

TRAITE ÉLÉMENTAIRE DE CHIMIE, PRÉSENTÉ DANS UN ORDRE NOUVEAU ET D'APRÈS LES DÉCOUVERTES MODERNES

Avec Figures:
 Par M. LAVOISIER, de l'Académie des Sciences, de la Société Royale de Médecine, de la Société d'Agriculture de Paris & d'Orléans, de la Société Royale de Londres, de l'Institut de Bologne, de la Société Helvétique de Basle, de celle de Philadelphie, Harles, Manchester, Pologne, &c.

A PARIS, Chez CUCHET, Libraire, rue de la Harpe, au Palais National, vis-à-vis le Salon de Chimie.

M. DCC. LXXXIX.

Sous le Privilège de l'Académie des Sciences & de la Société Royale de Médecine.

Noms nouveaux.	Noms anciens en français.
Lumière.....	Lumière.
Chaleur.....	Chaleur.
Calorique.....	Principe & le caloric.
Fluide igné.....	Fluide igné.
Éther.....	Matière étherée & de la chaleur.
Air déphlogistique.....	Air déphlogistique.
Air empyreumatique.....	Air empyreumatique.
Oxygène.....	Air vital.
Azote.....	Effluve de l'urée.
Hydrogène.....	Gas phlogistique.
Matière.....	Matière.
Sale de la nature.....	Sale de la nature.
Gas inflammable.....	Gas inflammable.
Sale de gaz inflammable.....	Sale de gaz inflammable.
Soufre.....	Soufre.
Phosphore.....	Phosphore.
Charbon.....	Charbon pur.
Incense.....	Incense.
Radical boracique.....	Incense.
Incense.....	Incense.
Ammoniac.....	Ammoniac.
Argent.....	Argent.
Plomb.....	Plomb.
Or.....	Or.
Platine.....	Platine.
Plomb.....	Plomb.
Tungstène.....	Tungstène.
Zinc.....	Zinc.
Chaux.....	Terre calcaire, chaux.
Magnésie.....	Magnésie, terre de la Magnésie.
Hydre.....	Hydre, terre potassique.
Alumine.....	Argile, terre de l'alun, terre de l'alun.
Silice.....	Terre siliceuse, terre de l'alun.

(26)

BUFFON, AMB LA SEVA HISTÒRIA NATURAL, I LINNEO, QUE IDEA UN SISTEMA DE CLASSIFICACIÓ DE LES PLANTES A LA VEGADA QUE INTRODUÍ EL MÈTODE CIÈNTIFIC DINS L'ESTUDI DE LA HISTÒRIA NATURAL, SÓN ELS CIÈNTIFICS MÉS RELEVANTS DINS AQUEST CAMP DE LES CIÈNCIES ALS VOLTANTS DEL SEGLE XVIII.

(27)

WERNER, DONÀ COHERÈNCIA A LES TEORIES DAMUNT ELS FENÒMENS QUE DETERMINEN LA FORMACIÓ DE L'ESCORÇA TERRESTRE; TAMBÉ ASSENTÀ LES BASES DE LA GEOGNÒSIA I ES CONVERTÍ EN EL FUNDADOR DE LA MINERALOGIA MODERNA.

(28)

ELS FENÒMENS ELÈCTRICS I MAGNÈTICS ES CONEIXEN DES DE L'ANTIGUITAT, PERÒ NO FOREN ESTUDIATS SISTEMÀTICAMENT FINS MOLTS D'ANYS DESPRÉS. UN DELS PRIMERS FOU GILBERT, EL QUAL DIGUÉ QUE LA TERRA ES PODIA CONSIDERAR COM UN GRAN IMAN.

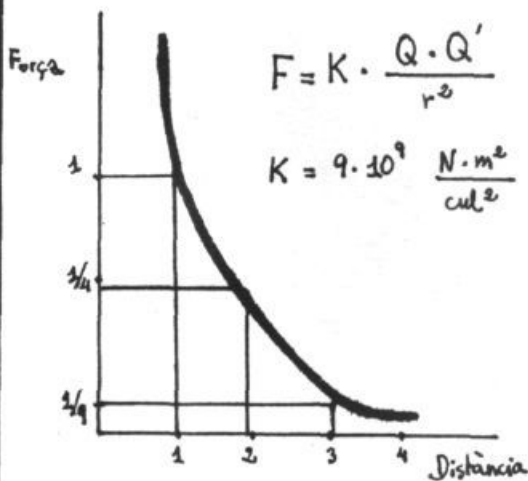
(29)

MITJAÇANT ELS SEUS ESTUDIS, DU FAY ARRIBÀ A LA CONCLUSIÓ DE QUE HI HAVIA DUES CLASSES D'ELECTRICITAT; AL MATEIX TEMPS APARAGUÉ L'ELECTROSCOPI I LA BOTELLA DE LEYDEN. ÈPOCA CONTEMPORÀNIA DE BENJAMIN FRANKLIN QUE, D'ENTRE ALTRES COSES, INVENTÀ EL PARALLAMPS.

(30)

DURANT LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XVIII, ELS FÍSICS FEREN MOLTS D'ESTUDIS QUANTITATIU DAMUNT ELS FENÒMENS ELÈCTRICS I MAGNÈTICS, ELS MÉS IMPORTANTS DELS QUALS SÓN ELS DE COULOMB, QUE DESCOBRÍ LA LLEI DEL SEU MATEIX NOM.

(31)

EL METGE ITALIÀ GALVANI I EL SEU AMIC ALEJANDRO VOLTA, QUE CONSTRUI LA PRIMERA PILA ELÈCTRICA, TAMBE FORMEN PART D'AQUEST GRAPAT DE PIONERS GRÀCIES ALS QUALS AVUI L'ELECTRICITAT TÉ MOLTS POCs SECRETS.

(32)

Havia estudiat tot el capvespre i ja veia bellumes. Pensava fer la làmina de perspectiva axonòmetrica que hauria d'entregar al professor de dibuix, i quan ja estava amb l'escaire i el cartabò en marxa, pegà bot de la cadira per fer quatre estiraments.

-Ala, Jaume! Deixa d'estudiar i vés a fer una volta. No veus que has estat tot lo dia tancat, home?

-Teniu raó, ma mare.

I dit i fet, agafà portal i sortí al carrer. A fora feia un fred que pelava; era diumenge i no es veia una ànima. Començà a caminar ràpidament i en dos segons ja havia voltat tot el poble.

-Quin avorriment!

La baixa temperatura i el passeig li havien calmat els nervis, però no tenia ganes d'anar a fer el dibuix. Dubtava, sense saber molt bé cap a on partir. Sobtadament, un cartell de vius colors li cridà l'atenció. Un goril·la molt gros, negre i pelut, estava desafiant i majestuos damunt un alt edifici. Amb una mà tenia amarrada una dona morta de por que feia esforços per desferrar-se, i a l'altra, un avió que pareixia de joquina, comparat amb el tamany del mostre.

-Aquesta deu esser bona!

Totes les preocupacions escolars varen desaparèixer, fascinat per l'eterna imatge de la Bella i la Bèstia, i com un somnàmbul, embaudalit, comprà l'entrada que el duria màgicament al món de la fantasia. Aquella història romàntica i poètica de King Kong li agradà profundament, i quan al final es mor l'animal, sentí un cert malestar i un esgarrifament a la gargamella. Tornant a casa seva, dins el cervell revivia les inquietes imatges viscudes abans, i la seva imaginació s'inventava mil històries del personatge.

Al dilluns, el professor explicava monòtonament els problemes del dia: "...a continuació, trazais la bisectriz del ángulo A. La pro-

longais hasta cortar en B a la vertical dibujada anteriormente. Por este punto..."

En Jaume naufragava completament. Feia lo possible per prestar l'atenció deguda i no podia. De prompte, es mirà les mans i va veure amb sorpresa que s'havien convertit en garres. Tot el seu cos estava ple d'un pèl negre i fort com si fos d'espart. Intentà cridar i li sortí de dins la boca un brogit horrible i greu:

-Grrrrrrr...!

Tots els alumnes s'aixecaren de cop cap a la porta. El professor, blanc com la paret, s'amagà davall la taula. Tothom cridava:

-És en King Kong! És en King Kong!

Sense comprendre res, en Jaume s'enfilà a la finestra. Tenia una agilitat nova, animal. Mirà als vidres i quedà astorat. El seu rostre era una màscara horrorosa, la boca immensa, les dents llargues i afilades, els ulls vidriosos miraven al·lucinats, amb instint malèvol. El pati de l'institut estava inundat d'alumnes i professors, amb les cares plenes de terror i curiositat al mateix temps. El director no sabia què fer; aquell extrany ser era una amenaça per a la comunitat estudiantil i per al poble. Lo millor seria abatir-lo. Un dels porters, que havia estat guàrdia civil, es va oferir.

El simi escalà la paret de la façana i quan ja arribava a la teulada, el bidell apuntà l'escopeta i disparà certerament. Sentí un gran esclafit que li espanyava el cor, mentres el

cap li donava voltes ple de calfreds, i tot lo que l'enrevoltava girava ràpidament en espiral. No hi havia sorolls ni llum, era un buidor total.

-Jaume! Aixeca't que has d'anar a l'institut. Estic cansada de cridar-te. Serà la darrera vegada que vas al cine el vespre!

En Jaume obrí els ulls pensament i, posant el cap baix la dutxa, es preparà per a la rutina diària.

M.V. Sebastián

gruas

SENT

muro

SERVICIO PERMANENTE
Tno. 537092

Fontanería y electricidad

ORDINAS FEBRER

Mayor, 22 - Tel. 569100
SAN LORENZO

CLINICA VETERINARIA

T. 554265

Hernán Cortés, 3
MANACOR
HORARIOS M. M. J. V. 6 a 8 tarde
CONSULTA S. 11'30 a 1'30

Burgues, s/n.º
(detrás parque municipal)
Tel. 58 15 79
FELANITX
HORARIOS L. M. M. J. 6 a 8 tarde
CONSULTA D. 11 a 1

Calle Sureda, 1
Tel. 570624

plancha y pintura
talleres

SON TORRENS

T. 537307

MURO

ACRISTALAMIENTO
DE VIDRIOS Y ESPEJOS

Cristalería
San Lorenzo

Calle Mayor, 71
Teléfono 56 92 11

Restaurante
Barbecue

BANQUETES * BODAS * COMUNIONES * BAUTIZOS

Cra. Porto Cristo - Cala Millor

T. 570193

presupuestos sin compromiso

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

MOTS CREUATS

HORIZONTALS.- 1.- Déu egipci. 2.- Peça de roba llarga. llarga folgada, oberta de davant, sense mànigues que es porta tirada a les espatlles cobrint el vestit. 3.- Passa llarga. 4.- Nota musical. Instrument agrícola per obrir solcs a la terra. 5.- Gos. Monja professa que serveix la comunitat en les feines domèstiques. Vocal. 6.- Mineral que consisteix, com el quars, en sílice però és més blava, més dens i conté una quantitat variable d'aigua. Que consta de dues parts. 7.- Olor agradable. Al. rev. afirmació. 8.- Pertanyent a Ibèria natural d'Ibèria. En números romans, cent. 9.- Cara del dau marcada amb un punt. Consonant. 10.- Símbol de l'alumini.

VERTICALS.- 1.- Símbol del cobalt. 2.- Ralim despullat dels grans. 3.- Nom de lletra. Pertanyent als aris. 4.- Nom de la lletra K. Femella del llop. 5.- Tros de corda lligat al musell, a les moralles, d'una bèstia, per a menar-la. Taula de l'altar sobre la qual es diu la missa. 6.- Tancar (algú) entre parets. En números romans, cinquanta. 7.- Sentència antiga. Consonant. 8.- Pertanyent o relatiu a Adam. 9.- És la primera vocal. Pronom. 10.- Símbol de l'erbi.

SOPA DE LLETRES

C A R N E R B A R M
 O B O R E V O C L A
 S A L V A B A M T R
 T S A R R Q A E O A
 A E U D O T Z F G G
 I D I P R A L H R A
 L M E X M L C A I L
 L L S L I R T A L L
 O F R A A D U B T T
 B E C M G S O I E R
 E M I E S A T R L A
 R Z E N D O E S O U
 A K E S P R I U C Q

Mirau si dins aquest embolic de lletres hi trobareu els cognoms de poetes en llengua catalana.

FUGA DE VOCALS

S _ S T M S, P T S R Q _ N _ S G _ S _ S T M T;
 _ R, _ S _ D _ S, S G R Q _ S R S C R R S P S T.

ENDEVINALLA

Jo duc es barret vermell
 i no som republicà
 i sense haver après de música
 de lo millor sé cantar.

MARIA GALMÉS

Personatge profundament enterat dels assumptes municipals.

al - a - ne

SOLUCIONS

JULIO ALVAR(A)EZ MERINO
 JERÒLÍFIC
 ENDEVINALLA : Un gall.
 SI ESTIMES, POT SE QUE NO SIGUIS ESTIMAT;
 ARA, SI ODIES? SEGUR QUE SERÀS CORRESPOST.

FUGA DE VOCALS

MOTS CREUATS

SOPA DE LLETRES

Arribats pràcticament a mitja lliga, el Cardassar se troba en una situació privilegiada de sa classificació, i dos positius. En Bernat Gelabert ha sabut agafar es ritme d'aqueixa Primera Preferent, encara que quan començaren no pareixia gaire fàcil, però gràcies a s'esforç d'es nous integrants de sa plantilla, podem dir ben bé que pot tractar de tu a tu a qualsevol de sa seva categoria.

Amb un tres a u favorable desbarborava a l'Esporles, un equip que va venir a jugar i a deixar jugar. Després d'una primera part molt igualada, va esser a sa segona quan se va conseguir es triomf, que encara hagués pogut esser més clar.

Quan anàrem a Capdepera, abans de començar es partit n'hi havia que havien perdut es coratge, ja que sembla que enguany l'Escolar té moltes possibilitats de jugar sa lligueta. Així i tot duguérem un més que merescut empat.

Es darrer partit dins ca-nostra va esser un d'es més grisos quant a resultat, ja que perdérem un punt davant un Espanya que va demostrar que es lloc que ocupa a sa classificació no té cap relació amb so joc que practica. A sa primera mitja part va dominar es centre d'es camp i va arribar amb facilitat a sa porteria, encara que no fos massa perillós. Sa segona va esser més nivellada es primer quart, però llavors el Cardassar es va llançar a s'atac per veure si resoldria es partit an es seu favor. Quan tenia sa porteria contrària agobiada i amb un porter pletòric de facultats, mos varen sorprendre amb un contratac que, si no hagués estat per sa fusta, hagués suposat es dos punts. En aquesta ocasió es resultat va esser just i cadascú se'n va dur lo seu.

Per mostrar un poc s'eufòria futbolística que hi ha enguany, hem fet de veure en Francesc Umbert, president de sa Comissió Deportiva i manteniment del Cardassar, que no dubta gens a s'hora de considerar que s'equip d'enguany és molt millor que es de l'any passat, amb s'avantatge de que hi ha més llorencins.

-¿Que te pareix que jugarem sa lligueta?

-Si mantenim sa moral actual, maldament encara sigui prest per dir-ho, la jugarem.

-I es pressupost, ¿com va?

-No m'agrada gaire xerrar d'aquest tema, però el duim bastant ajustat a sa realitat, encara que tenguem es handicap de sa campanya anterior i hi hagi un petit dèficit.

Tallam sa conversa per mor de s'espai, perquè en Paco, quan li moven el Cardassar no acabaria mai de xerrar. Que se complesquin ses esperances i a sa pròxima ja en parlarem més.

En Bernat Gelabert, s'entrenador, mos comenta es partit jugat contra el CADE de Peguera.

-¿Comptaves des d'un principi que el Cardassar duria aquesta campanya?

-Sempre hi he confiat completament. El Cardassar d'enguany té sa gran base de jugadors constituïda per gent d'es poble, que van a totes i que dins es camp no donen cap balon per perdut, que és en lo que se basa s'eficàcia d'es futbol modern.

-Comenta-mos es partit contra el CADE.

-Perquè es que no hi eren se facin una idea, tractaré primer d'ambientar-los en ses circumstàncies climatològiques. Varen haver de regar es camp i així i tot encara hi va haver pols de tant de vent que feia. Venia a ratxes i no deixava jugar bé. Començàrem intentant dominar es balon, però an es vent s'hi va afegir s'àrbitre de torn, que va tolerar tot s'antifutbol que vos pogueu imaginar. Basta dir que si avançàrem quinze vegades, totes quinze varen alçar es jugador, i no va treure targetes fins que es partit va estar pràcticament acabat.

Així i tot vàrem tenir tantes oportunitats com es contraris per travessar sa porteria, i es dos gols que mos feren, en circumstàncies normals, no haguessin entrat.. No pareix ver que amb un públic tan correcte es jugadors se portassin tan malament.

-¿Te pareix que el Cardassar té possibilitats d'acabar entre es cinc primers?

-Ho sé ben cert. Com t'he dit abans, tenc una absoluta confiança en sa plantilla actual, i crec que únicament ses lesions mos ho poden impedir.

-I de cara a canviar jugadors durant es partit, pareix que no t'acabes de decidir.

-Dins es públic cadascú s'estima més veure a uns jugadors que an ets altres, i jo els he de veure a tots, amb s'avantatge de sebre en cada moment com se troben. I pensa que tant si fan canvis com si no, sempre fan lo que creuen millor per s'equip.

Moltes gràcies a s'entrenador per haver-se oferit tan cordialment per aquest relat-col·loqui.

EL CARRER

El trec-a-trec de les màquines de cosir és un so que, els de la meua generació, tenim perfectament emmagatzemat en els primers compartiments de l'inconscient quan no del record. De la mateixa manera que hi tenim els compassos del bolero, algun passatge de rondalla o l'olor de les llamugues... per exemple.

Potser d'entre totes és aquesta, idò, l'estampa més llorencina. Les "Singers" -o "Alfas"-, el rodet de fil, el covo de canya que resguarda la roba immaculada, el setrill d'oli a l'abast per posar la gota en el lloc i moment adient, les cadires de corda, que arribaven a agafar el lògic vogueig propiciat per la força dels múscles de la cama sobre el pedal... El carrer polsós, l'estaca d'ullastre a la paret, els dintells de marès granat i absent de finura, les fesomies, la parla...

Eren elements que constituïen un marc peculiar de relació, on els estats anímics, les currolles, els anhels, la manera d'ésser... eren fàcilment exterioritzats, comunicats als altres. El marc, l'ambient convidava a fer-ho així. Era Sant Llorenç, ahir.

De tots aquests elements m'interessa destacar el carrer. Ahir espai obert a la convivència, un habitacle veí de la vivenda -com ho és la cuina, la cambra o el menjador-, on la gent s'hi arreplegava per parlar o per treballar, de dia o de vetlada, però sempre plegats amb altres. Funció que ha perdut definitivament al convertir-se en simple espai de pas dels vehicles motoritzats.

Una experiència que visqueren, entre d'altres (D'esquerra a dreta) na Joana Maria Riera "Tendra", n'Aina Maria Fuster "Fuster", na Miquela Pont "Tendra", na Maria Ferrer "Ferrer", na Francisca Nadal "Molidaigua" -dreta-, i na Magdalena Mesquida "Carbona" i que no podran viure les seves nétes.

Ah! La fotografia és d'abans del Moviment i la feren en el carrer d'Artà, just davant Ca Na Bet "Grassa".

(Fotografia cedida per madò Joana Maria Riera "Tendra")

Guillem Pont